

Dosarul nr. 2r-15/23
2-12154989-01-2r-09012023

Prima instanță: Judecătoria Centru, mun. Chișinău – I. Busuioc
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – L. Popova, S. Caitaz, A. Doga
Instanța de revizuire: Curtea de Apel Chișinău – L. Pruteanu, I. Țurcan, I. Cotruță

DECIZIE

25 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de Serghei Babii, reprezentat de avocatul Ilie Gîlca,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vasili Procopciuc împotriva lui Serghei Babii și Alexandru Troșchin cu privire la încasarea datoriei,

împotriva încheierii din 22 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea lui Serghei Babii cu privire la emiterea unei încheieri suplimentare,

constată:

La 12 ianuarie 2005, Vasili Procopciuc a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Serghei Babii și Alexandru Troșchin cu privire la încasarea datoriei.

Prin hotărârea din 20 decembrie 2011 a Judecătoria Centru, mun. Chișinău, corectată prin încheierea din 18 ianuarie 2013, s-a repus în termen acțiunea depusă de Vasili Procopciuc.

S-a admis parțial acțiunea depusă de Vasili Procopciuc și s-a încasat de la Serghei Babii în beneficiul lui Vasili Procopciuc datoria în sumă de 40 900 de dolari SUA și de la Alexandru Troșchin în beneficiul lui Vasili Procopciuc datoria în sumă de 16 350 de dolari SUA.

În rest, pretențiile s-au respins.

Prin decizia din 28 martie 2013 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Serghei Babii și Alexandru Troșchin.

S-a admis apelul declarat de Vasili Procopciuc și s-a casat integral hotărârea din 20 decembrie 2011 a Judecătoria Centru, mun. Chișinău, cu emiterea unei hotărâri noi, prin care:

S-a admis parțial acțiunea depusă de Vasili Procopciuc.

S-a încasat de la Serghei Babii în beneficiul lui Vasili Procopciuc datoria în

sumă de 46 500 de dolari SUA și dobânda contractuală în sumă de 4 650 de dolari SUA, în total suma de 51 150 de dolari SUA, convertiți în monedă națională a Republicii Moldova conform cursului oficial al BNM la data executării hotărârii.

S-a încasat de la Alexandru Troșchin în beneficiul lui Vasili Procopciuc datoria în sumă de 15 000 de dolari SUA și dobânda contractuală în sumă de 1 500 de dolari SUA, în total suma de 16 500 de dolari SUA, convertiți în monedă națională a Republicii Moldova conform cursului oficial al BNM la data executării hotărârii.

La 22 martie 2022, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a comunicat Guvernului Republicii Moldova cererea înregistrată cu nr. 19726/14, Serghei Babii contra Republicii Moldova.

La 20 iunie 2022, Serghei Babii, reprezentat de avocatul Ilie Gîlca, a depus cerere de revizuire, în temeiul art. 449 lit. g) din Codul de procedură civilă, completată prin cererea din 04 noiembrie 2022, solicitând:

- constatarea încălcării dreptului său la un proces echitabil, garantat de Articolul 6 §1 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale;

- casarea parțială a deciziei din 28 martie 2013 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 20 decembrie 2011 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, cu emiterea acestei părți a unei hotărâri noi prin care să fie respinse pretențiile lui Vasili Procopciuc împotriva lui Serghei Babii cu privire la încasarea datoriei și a dobânzii în baza recipiselor din 27 iunie 2001, 01 iunie 2002, 26 iunie 2002 și 11 septembrie 2002, ca fiind depuse cu omiterea termenului general de prescripție extinctivă;

- dispunerea întoarcerii executării, prin încasarea din contul lui Vasili Procopciuc în beneficiul lui Serghei Babii tot ceea ce s-a încasat în temeiul hotărârii anulate;

- acordarea unei satisfacții echitabile pentru încălcările constatate, prin aplicarea directă a Articolului 41 din Convenție, în cuantum de 3 600 de euro și compensarea cheltuielilor pentru asistența juridică în sumă de 1 500 de euro (vol. V, f.d. 26-38, 72 recto-verso).

Prin încheierea din 10 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea de revizuire depusă de Serghei Babii, reprezentat de avocatul Ilie Gîlca.

S-a recunoscut încălcarea dreptului lui Serghei Babii garantat de Articolul 6 §1 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale.

S-a casat parțial decizia din 28 martie 2013 a Curții de Apel Chișinău în dosarul nr. 2a-1315/12, în partea admiterii pretențiilor față de Serghei Babii și s-a reținut cauza pentru reexaminarea cererii de apel.

S-a restituit lui Serghei Babii cererea privind întoarcerea executării hotărârii.

S-a comunicat revizuentului Serghei Babii că cererea privind întoarcerea executării hotărârii poate fi înaintată instanței de apel sau de recurs în conformitate cu prevederile art. 159 din Codul de executare sau să înainteze o acțiune în condițiile art. 158 din Codul de executare (vol. V, f.d. 81-85).

La 16 noiembrie 2022, Serghei Babii, reprezentat de avocatul Ilie Gîlca, a depus cerere cu privire la emiterea unei încheieri suplimentare, prin care să fie examinată cerința privind acordarea satisfacției echitabile în cuantum de 3 600 de euro pentru încălcările constatate, prin aplicarea directă a Articolului 41 din Convenție și compensarea cheltuielilor pentru asistența juridică în sumă de 1 500 de euro, din motive că la examinarea cererii de revizuire instanța a omis să se expună asupra acesteia (vol. V, f.d. 89-90).

Prin încheierea din 22 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea depusă de Serghei Babii, reprezentat de avocatul Ilie Gîlca, cu privire la emiterea încheierii suplimentare (vol. V, f.d. 100-103).

La 29 decembrie 2022, Serghei Babii, reprezentat de avocatul Ilie Gîlca, a depus la Curtea de Apel Chișinău prin intermediul poștei electronice recurs împotriva încheierii din 22 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii recurate, soluționând prin decizie problema acordării satisfacției echitabile în cuantum de 3 600 de euro pentru încălcările Articolului 6 §1 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale, prin aplicarea directă a Articolului 41 din Convenție și compensarea cheltuielilor pentru asistența juridică în sumă de 1 500 de euro (vol. V, f.d. 106, 107 recto-verso).

În motivarea recursului a invocat că instanța de revizuire eronat a considerat că cerința de acordare a satisfacției echitabile urmează a fi examinată în procedura contencioasă, cu prezența reprezentantului statului în persoana Ministerului Justiției, pentru a fi determinat gradul prejudiciului moral suferit, gravitatea acestuia, importanța și consecințele pentru victimă, și pentru ca autorul cererii să probeze pretențiile sale prin prisma prevederilor art. 117-118 din Codul de procedură civilă. Or, practica judiciară în spețe similare atestă că instanțele naționale acordă o satisfacție echitabilă prin aplicarea directă a Articolului 41 din Convenție în cadrul procedurii de revizuire.

Mai mult ca atât, prin referința depusă în cadrul procedurii de revizuire, Agentul Guvernamental, Dumitru Obadă, a considerat fiind posibilă și a solicitat acordarea satisfacției echitabile lui Serghei Babii prin aplicarea directă a Articolului 41 din Convenție.

Recurentul a considerat că nu există niciun impediment legal care ar face imposibilă examinarea solicitării sale cu privire la acordarea satisfacției echitabile, prin aplicarea directă a Articolului 41 din Convenției în cadrul procedurii de revizuire.

La 09 ianuarie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat intimațiilor și Agentului Guvernamental copia recursului declarat de Serghei Babii împotriva încheierii din 22 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, explicându-le dreptul de a depune referințe asupra acestuia. Însă, până la examinarea recursului, Vasili Procopciuc, Alexandru Troșchin și Agentul Guvernamental nu au făcut uz de dreptul lor procedural și nu au depus referințe prin care să-și expună poziția procesuală pe marginea criticilor formulate de către Serghei Babii în recurs.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.

Conform articolului 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Încheierea Curții de Apel Chișinău a fost adoptată la 22 decembrie 2022. Conform extrasului din poșta electronică cu adresa „diana.vascan@justice.md”, încheierea motivată din 22 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată în mod electronic reprezentantului recurentului, avocatului Ilie Gîlca, la 23 decembrie 2022 (vol. V, f.d. 104).

Astfel, Colegiul opinează că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece cererea de recurs a fost depusă în

mod electronic la 29 decembrie 2022 (vol. V, f.d. 106, 107-108 recto-verso).

În corespundere cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând recursul declarat, prin prisma argumentelor invocate de recurentă și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept pertinente speței, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a-l admite, cu casarea integrală a încheierii din 22 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și restituirea cauzei spre rejudecarea chestiunii cu privire la acordarea satisfacției echitabile lui Serghei Babii pentru încălcările Articolului 6 §1 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale, prin aplicarea directă a Articolului 41 din Convenție, precum și compensarea cheltuielilor pentru asistența juridică de reprezentare a acestuia la Curtea Europeană a Drepturilor Omului și în cadrul procedurii de revizuire.

În conformitate cu articolul 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Analizând circumstanțele prezentei cauze, instanța de recurs atestă că, în speță, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a comunicat Guvernului Republicii Moldova cererea înregistrată cu nr. 19726/14, Serghei Babii contra Republicii Moldova. Așa, în sensul reglementării amiabile, Serghei Babii, reprezentat de avocatul Ilie Gîlca, a depus cerere de revizuire în temeiul art. 449 lit. g) din Codul de procedură civilă, completată prin cererea din 04 noiembrie 2022, solicitând constatarea încălcării dreptului său la un proces echitabil, garantat de Articolul 6 §1 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale, acordarea unei satisfacții echitabile pentru încălcările constatate, precum și redeschiderea procedurii judiciare.

Prin încheierea din 10 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea de revizuire depusă de Serghei Babii, reprezentat de avocatul Ilie Gîlca.

S-a recunoscut încălcarea dreptului lui Serghei Babii garantat de Articolul 6 §1 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale.

S-a casat parțial decizia din 28 martie 2013 a Curții de Apel Chișinău în dosarul nr. 2a-1315/12, în partea admiterii pretențiilor față de Serghei Babii și s-a reținut cauza pentru reexaminarea cererii de apel.

S-a restituit lui Serghei Babii cererea privind întoarcerea executării hotărîrii.

S-a comunicat revizuentului Serghei Babii că cererea privind întoarcerea executării hotărîrii poate fi înaintată instanței de apel sau de recurs în conformitate cu prevederile art. 159 din Codul de executare sau să înainteze o acțiune în condițiile art. 158 din Codul de executare (vol. V, f.d. 81-85).

Ulterior, prin încheierea din 22 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea depusă de Serghei Babii, reprezentat de avocatul Ilie Gîlca, cu privire la emiterea încheierii suplimentare prin care să-i fie acordată satisfacție echitabilă, conform Articolului 41 din Convenție, pentru încălcarea dreptului său la un proces echitabil, motivând prin faptul că cerința de acordare a satisfacției echitabile urmează a fi examinată în procedura contencioasă cu implicarea reprezentantului statului în persoana Ministerului Justiției, pentru a fi determinat

gradul prejudiciului moral suferit, gravitatea acestuia, importanța și consecințele pentru victimă, și pentru ca autorul cererii să probeze pretențiile sale prin prisma prevederilor art. 117-118 din Codul de procedură civilă (vol. V, f.d. 100-103).

Colegiul apreciază ca fiind eronată concluzia instanței de revizuire, or, Articolul 41 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale statuează că dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a Protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înaltei Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă.

Instanța de recurs învederează că, satisfacția echitabilă poate fi acordată dacă dreptul intern nu permite sau permite doar în mod imperfect, prin repunerea lucrurilor în situația anterioară, înlăturarea consecințelor măsurii incriminate.

Mecanismul de control instituit prin Convenție are un caracter subsidiar, ceea ce presupune, conform Articolului 1 din Convenție, că drepturile și libertățile garantate de Convenție să fie protejate mai întâi prin dreptul intern și aplicate de autoritățile naționale.

În condițiile speței este imperios că, instanța de revizuire prin încheierea din 10 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a constatat și recunoscut încălcarea dreptului lui Serghei Babii la un proces echitabil, garantat de Articolul 6 §1 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale și s-a redeschis procedura judiciară.

Așadar, prin constatarea încălcării Articolului 6 §1 din Convenția în privința lui Serghei Babii, instanța de revizuire a constatat și existența unui prejudiciu moral suferit de către acesta prin violarea dreptului său la un proces echitabil.

Prin urmare, fiind constatată existența unei violări a drepturilor lui Serghei Babii, statul are obligația juridică din perspectiva Convenției de a pune capăt acestei violări și de a înlătura consecințele în așa fel încât să se restabilească, pe cât e posibil, situația anterioară prin repararea prejudiciului sub formă pecuniară, ceea ce în temeiul Convenției presupune *inter alia* acordarea unei satisfacții echitabile pentru prejudiciul moral suferit.

Din această perspectivă, odată cu constatarea violării dreptului lui Serghei Babii la un proces echitabil, instanța de revizuire trebuia să examineze și solicitarea acestuia de a-i fi acordată o satisfacție echitabilă în raport cu consecințele negative suferite, dând apreciere în ce măsură a fost afectată situația socială și materială a revizuentului prin violarea Convenției în privința sa.

La capitolul dat este important și faptul că însăși Agentul Guvernamental a solicitat, prin referința depusă în cadrul procedurii de revizuire, acordarea lui Serghei Babii a satisfacției echitabile pentru încălcările constatate, prin aplicarea directă a Articolului 41 din Convenție, într-un quantum proporțional cu cel acordat de către Curte în jurisprudența sa în calitate de despăgubire pentru orice tip de prejudiciu moral și/sau material, inclusiv în calitate de costuri și cheltuieli de judecată (vol. V, f.d. 77-79).

În jurisprudența sa constantă, Curtea Europeană a reiterat că o hotărâre în care ea constată o violare impune statului pârât o obligație legală de a pune capăt violării și a repara consecințele acesteia în așa mod, încât să restabilească pe cât e posibil situația existentă înainte de violare (a se vedea *Former King of Greece and Others v. Greece [GC]*, nr. 25701/94, § 72). În această cauză, reparația trebuie să aibă scopul de a repune reclamantul în situația în care el s-ar fi aflat dacă violarea nu ar fi avut

loc.

La fel, repararea prejudiciului cauzat printr-o hotărâre judecătorească, prin care s-a încălcat un drept prevăzut de Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, poate fi efectuat în primul rând prin modificarea (casarea) acesteia și numai apoi prin acordarea unei compensații pecuniare.

Respectiv, ținând cont de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, precum și de efectul încălcărilor asupra reclamantului, instanța de revizuire avea obligația să examineze solicitarea lui Serghei Babii privind acordarea unei satisfacții echitabile odată cu admisibilitatea cererii de revizuire depuse de către acesta în temeiul art. 449 lit. g) din Codul de procedură civilă.

Însă, având în vedere că instanța de revizuire nu a examinat cererea lui Serghei Babii privind acordarea unei satisfacții echitabile pentru încălcările constatate ale Convenției, prin aplicarea directă a Articolului 41 din Convenție, Colegiul nu poate supune unui control judecătorec veritabil legalitatea și temeinicia soluției Curții de Apel Chișinău pe marginea chestiunii privind acordarea unei satisfacții echitabile

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa integral încheierea din 22 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și a restitui cauza spre rejudecarea chestiunii cu privire la acordarea unei satisfacții echitabile lui Serghei Babii pentru încălcarea constatată a Articolului 6 §1 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale, prin aplicarea directă a Articolului 41 din Convenție.

În conformitate cu art. 269-270 și art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Serghei Babii, reprezentat de avocatul Ilie Gîlca.

Se casează integral încheierea din 22 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vasili Procopciuc împotriva lui Serghei Babii și Alexandru Troșchin cu privire la încasarea datoriei, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău spre rejudecarea chestiunii cu privire la acordarea unei satisfacții echitabile lui Serghei Babii pentru încălcarea constatată a Articolului 6 §1 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale, prin aplicarea directă a Articolului 41 din Convenție.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas